

του κ. Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν υπάρχουν βιβλία που να έχουν μελετηθεί περισσότερο και με μεγαλύτερο πάθος, τόσο από εχθρούς όσο και από φίλους, από τα βιβλία της Αγίας Γραφής (5), που μιλούν για την έλευση του αναμενόμενου Μεσσία του Ισραήλ, του Χριστού Ιησού, που υπήρξε ο πρώτος και μοναδικός και αληθινός Θεάνθρωπος της ιστορίας σε αντίθεση με τους φανταστικούς και ανύπαρκτους θεανθρώπους των εξωχριστιανικών θρησκευμάτων, οι οποίοι, αφενός δεν έχουν καμία ιστορική βάση, γιατί δεν υπήρξαν πραγματικά, αφετέρου αποτελούν εκφράσεις της νοσταλγούμενης λύτρωσης, που παρατηρείται σ' όλους τους λαούς και της θεανθρώπινης παγκόσμιας προσδοκίας (6).

Πράγματι, ο Βούδδας, ο Κομφούκιος, ο Λάο Τσε, ο Μωάμεθ και όλοι οι ιδρυτές θρησκειών, παρουσιάζονται ιστορικά απομονωμένοι. Εμφανίστηκαν, δηλαδή, σε μια ορισμένη περίοδο, χωρίς να τους έχει προαναγγείλει κάποια θρησκευτική παράδοση. Αντίθετα, ο Μεσσίας δεν αναγγέλθηκε μονάχα από έναν προφήτη, αλλά από μια ατελείωτη αλυσίδα ανθρώπων (7), που έζησαν και έδρασαν σε διαφορετικό χρονικό πλαίσιο, περιβάλλον και συνθήκες. Θα παραμείνει, δηλαδή, για πάντα το κλειδί της ιστορίας, που ανοίγει μόνο με την πίστη στην θεότητα Του και το χαρακτηρισμό του ως «Υιός του Θεού», που έγινε άνθρωπος ακριβώς για να γίνουμε εμείς θεοί και να κληρονομήσουμε τη Βασιλεία των Ουρανών».

Ο απ. Παύλος, στην προς Γαλάτας επιστολή του, μας διαβεβαιώνει πως «όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, τότε έστειλε ο Θεός τον Υιόν Του, ο οποίος γεννήθηκε από γυναίκα». Για το συγκεκριμένο αυτό «πλήρωμα του χρόνου», μίλησαν οι προφύτες εκατοντάδες χρόνια πριν την πολυπόθητη Επιφάνειά Του. Αποτελούν οι μαρτυρίες αυτές την πλέον ισχυρή αγιογραφική απόδειξη του θεανθρωπίνου χαρακτήρα του Ιησού Χριστού, της ιδιότητάς του ως Υιού του Θεού και της μοναδικής μεσσιακής Του αποστολής μέσα στο διάβα των αιώνων.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΣΣΙΑ

Ας αρχίσουμε από το "**ΠΡΩΤΕΥΑΓΓΕΛΙΟ**", που βρίσκεται στο πρώτο βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, τη ΓΕΝΕΣΗ (κεφ.3 παρ.15). Μετά το προπατορικό αμάρτημα «είπε ο Κύριος ο Θεός στο φίδι: Θα θέσω άσβεστη εχθρότητα ανάμεσα σε σένα και τη γυναίκα και ανάμεσα στους απογόνους σου και τους απογόνους της. Ένας δε απόγονος της γυναικός μόνης, αυτός θα σου συντρίψει το κεφάλι και συ θα κεντήσεις τη φτέρνα του». Από όλη την Αγία Γραφή, μόνο στην προφητεία αυτή αναφέρεται η λέξη 'σπέρμα", δηλαδή "απόγονος", σε γυναίκα, ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσεις έχει αποκλειστική αναφορά στο ανδρικό φύλο. Παρέχεται, έτσι, σαφής υπαινιγμός για τη γέννηση του αναμενόμενου Σωτήρα από μόνη τη γυναίκα (8), δηλαδή τη Θεοτόκο Μαρία. Ο οποίος Σωτήρας θα συντρίψει την καταχθόνια και μισάνθρωπη εξουσία του πονηρού Σατανά-φιδιού (με την Ανάστασή του), ενώ εκείνος (δηλ. ο διάβολος) θα καταφέρει απλά να τον τραυματίσει στη φτέρνα, εννοώντας τον προσωρινό τριήμερο θάνατό του.

Το Θείο αυτό παιδί, η προσμονή των αιώνων, θα γεννιόταν από το σπέρμα του Αβραάμ, γιατί ο Θεός τον διαβεβαιώνει ότι "δια του σπέρματός σου (μέσω ενός εκλεκτού προσώπου) θα ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης, επειδή υπάκουσες στη φωνή μου", (Γένεση 22,18), η γέννησή του περιορίζεται στο γενεαλογικό δένδρο του Ισαάκ και όχι του Ισμαήλ (Γένεση, 21,12), προέρχεται από το γενεαλογικό επίσης δένδρο του Ιακώβ και όχι του Ησαύ (Αριθμοί, 14,17), από την άσημη φυλή του Ιούδα (Μιχαίας 5,1), από την συγκεκριμένη οικογένεια του Ιεσαί (Ησαίας 11,1) και από τον Οίκο του Δαυίδ, απ' τον οποίον, πράγματι, γεννήθηκε ο Χριστός: "Ιδού, έρχονται μέρες, λέει ο Κύριος, που θα σηκώσω στον Δαυίδ Βλαστό, Δίκαιο και θα βασιλεύσει ως Βασιλιάς και θα ευημερήσει και θα κάνει Κρίση και Δικαιοσύνη πάνω στη γη" (Ιερεμίας, 23,5) (9). Όλες οι προηγούμενες λαμπρές προφητείες διατυπώθηκαν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και όμως συγκλίνουν στον, ιστορικά, κατεξοχήν πνευματικό ηγέτη της σωσμένης ανθρωπότητας, δηλ. της Εκκλησίας, στον Ιησού Χριστό και Υιό του Θεού, στον οποίον και δια του οποίου πραγματοποιήθηκαν με μαθηματική ακρίβεια, σύμφωνα με το καθορισμένο σχέδιο της πάνσοφης Πρόνοιας του Πατέρα, πριν να υπάρξει ακόμη ο κόσμος (10).

Στο κεφ. 49 της Γένεσης υπάρχει μια προφητεία, που από Χριστιανούς και Εβραίους, κατατάσσεται μεταξύ των μεσσιανικών κειμένων της Βίβλου. Ο Ιακώβ καλεί τα παιδιά του, προτού να πεθάνει, και τους λέει: «Συγκεντρωθείτε γιατί θέλω να σας αναγγείλω αυτό που θα συμβεί στις τελευταίες μέρες..... Το σκήπτρο δε θα αφαιρεθεί από τον Ιούδα, ούτε η ράβδος της εξουσίας από τα χέρια του, έως ότου να έρθει εκείνος στον οποίον ανήκει. Σ' αυτόν θα υπακούσουν οι λαοί της γης». "Όπως δείχνει η ιστορία, «το σκήπτρο και η ράβδος της εξουσίας» αφαιρέθηκαν από τον Ιούδα όταν ακριβώς εμφανίστηκε ο Ιησούς πάνω στη γη. Η έλευσή Του συνέπεσε με τις «τελευταίες ημέρες», τότε δηλαδή που συμπληρώθηκε ο χρόνος τον οποίο είχαν προαναγγείλει οι προφύτες. Ο Ηρώδης, ο αυτουργός της σφαγής των αθώων παιδιών, είναι ο τελευταίος βασιλιάς των Εβραίων. Μετά το θάνατό του διαμελίστηκε η χώρα τους. Η εξουσία μεταβιβάστηκε στους Ρωμαίους κυβερνήτες και ο Ισραήλ έχασε την ανεξαρτησία του" (11).

Ανάμεσα στα σημαντικά μεσσιανικά εδάφια συγκαταλέγεται και η υπόσχεση που έδωσε ο Θεός στο βασιλιά Δαυίδ (2 Σαμ., κεφ 7): «Ένας από τους απογόνους σου, του είπε, θα οικοδομήσει ένα σπίτι αφιερωμένο στο όνομά μου και εγώ θα φροντίσω να σταθεροποιήσω στους αιώνες το βασιλικό του θρόνο. Εγώ θα είμαι πατέρας του και εκείνος θα είναι υιός μου.... Το σπίτι του και το βασίλειό του θα είναι πάντα σταθερά και ο θρόνος του θα είναι ατράνταχτος στην αιωνιότητα».

Από τις προφητείες του Ησαΐα, η ποιο γνωστή και ποιο σπουδαία βρίσκεται στο κεφ. 7,14: "Ακούστε τώρα Οίκος του Δαυίδ... Ο ίδιος ο Κύριος θα σας δώσει σημάδι: Προσέξτε, η παρθένος θα συλλάβει και θα γεννήσει γιού, και το όνομά του θα κληθεί Εμμανουήλ". "Ένα σπουδαίο στοιχείο στην προφητεία αυτή είναι η λέξη ΑΛΜΑ που χρησιμοποιείται στο Εβραϊκό πρωτότυπο για την παρθένο. Υποδηλώνει γυναίκα παρθένο, η οποία δεν εξαναγκάστηκε προς τούτο, και είναι σε ηλικία γάμου. Ενώ στην Αγία Γραφή βρίσκεται σε χρήση και η λέξη ΜΠΕΤΟΥΛΑ, που υποδηλώνει αναγκαστική παρθενία. Στο Χριστό βρίσκουμε την εκπλήρωση της

προφητείας αυτής, με τις εξής καταπληκτικές λεπτομέρειες. Πρώτα, σε καθαρά ιστορικά και γεωγραφικά πλαίσια. Δεύτερο, ο Μεσσίας προέρχεται από γυναίκα Ιουδαία. Τρίτο, συλλαμβάνει και γεννάει γυναίκα παρθένας. Τέταρτο, γεννάει αρσενικό παιδί. Πέμπτο, όχι οποιοδήποτε αρσενικό παιδί, αλλά τον Υιό του Θεού. (14).

Στα κεφ. 52 και 53 του Ησαΐα βρίσκουμε μια πολύ εντυπωσιακή προφητεία για το Μεσσία, στην οποία οι πιστοί αναγνωρίζουν τα πάθη του Ιησού: *«Δεν είχε ωραία και ελκυστική εμφάνιση. Δεν είχε λαμπρότητα προσώπου, ούτε κάλλος. Το πρόσωπό του ήταν καταφροννημένο· χωρίς τιμή και δόξα. Δέχτηκε εξευτελισμούς και ταπεινώσεις εκ μέρους των ανθρώπων. Αυτός όμως φέρει πάνω του το βαρύ φορτίο των αμαρτιών μας. Τραυματίστηκε για τις δικές μας αμαρτίες, υπέφερε για τις ανομίες μας. Χάρη δε στην πληγή εκείνου, εμείς θεραπευτήκαμε. Και αυτός παρ' όλες τις κακώσεις που υπέστη, δεν άνοιξε το στόμα του. Σαν άφωνο πρόβατο οδηγήθηκε στη σφαγή. Σαν αμνός μπροστά σ' αυτόν που τον κουρεύει, έτσι βαδίζει, χωρίς να ανοίγει το στόμα του. Αφαιρέθηκε βίαια και άδικα από τη γη η ζωή του. Το παιδί μου αυτό, λέγει ο Θεός, δεν έπραξε καμία παρανομία, ούτε βρέθηκε ποτέ ψεύδος στο στόμα του. Αν προσφέρετε αυτόν ως εξιλαστήριο θύμα για τις αμαρτίες σας, η ψυχή σας θα λυτρωθεί. Αυτός θα πάρει ως δική του πνευματική κληρονομιά πολλούς, γιατί με τη θέλησή του παραδόθηκε στο λυτρωτικό για μας θάνατο. Και δια της θυσίας του πήρε πάνω του τις αμαρτίες πολλών».*

Ξαφνικά, όμως, ο θεόπνευστος συγγραφέας αλλάζει το συναισθηματικό τόνο του ψαλμού. Από τη σκηνή της ταπείνωσης, περνά στη δόξα: *«Θα θυμηθούν και θα ξαναγυρίσουν στον Κύριο όλα τα έθνη της γης. Θα γονατίσουν μπροστά του όλες οι φυλές του κόσμου, γιατί σ' Αυτόν ανήκει το Βασίλειο και Αυτός εξουσιάζει τα έθνη. Μπροστά του θα γονατίσουν όλοι οι μεγάλοι της γης».* Διαβάζοντας κάποιος σήμερα την περικοπή αυτή και αγνοώντας ότι ανήκει στον Ησαΐα, δεν θα ήταν δύσκολο να νομίσει ότι την έγραψε κάποιος Χριστιανός. Είτε τη συγκρίνουμε με το πάθος, που ιστορείται στα Ευαγγέλια, είτε προς τη διδασκαλία των αποστόλων, για τη θυσία του Χριστού, είμαστε αναγκασμένοι να ομολογήσουμε ότι αναφέρεται στον Ιησού Χριστό και το έργο του (15).

Οι θεϊκές ιδιότητες του Παιδιού Ιησού παρουσιάζονται από τον Ησαΐα με τα εξής καταπληκτικά λόγια: ***«Θα γεννηθεί για μας Παιδί, θα δοθεί σ' εμάς ο υιός αυτός, του οποίου η εξουσία υπάρχει απ' αρχής πάνω στους ώμους του και θα καλείται το όνομά του αγγελιοφόρος της μεγάλης βουλής του Θεού, Θεός ισχυρός, αρχηγός της ειρήνης, πατήρ του μέλλοντος αιώνος» (9,6).***

Ο **ΜΙΧΑΙΑΣ**, ακολούθως, ζει και δρα την ίδια εποχή με τον Ησαΐα, δηλαδή τον 8ο αιώνα πΧ. Προλέγει την καταστροφή της Σαμάρειας από τους Ασσυρίους (722 πΧ) και την ερήμωση του ναού της Ιερουσαλήμ (586). Επιτίθεται με το κήρυγμά του εναντίον των ψευτοπροφητών, των αδίκων κριτών, αυτών που πλουτίζουν παράνομα και ανήθικα και των ιερέων, που διδάσκουν αντί αμοιβής. Όλοι αυτοί καταδυναστεύουν το λαό, "τις σάρκες του κατατρώγουν και τα δέρματα των ανθρώπων από τα οστά τους αποσπούν" (16).

Ο Μιχαίας επισημαίνει τη γενέτειρα του Μεσσία, που θα είναι η Βηθλεέμ, διότι λέγει: **«Και συ Βηθλεέμ, που αλλιώς λέγεσαι και οίκος άρτου, μικρή είσαι μεταξύ των πόλεων του Ιούδα. Δεν έχεις ούτε χίλιους κατοίκους. Αλλά από σένα θα προέλθει για τη δική μου δόξα ένας άντρας, για να γίνει άρχοντας του ισραηλιτικού λαού. Η αρχή και η ενέργεια αυτού ξεπερνά την αρχή των ημερών της δημιουργίας»**. Πρόκειται για μια μεγαλειώδη προφητεία, με καταπληκτικές προφητικές λεπτομέρειες. “Και είναι οι εξής: Ο προσδιορισμός του τόπου, ότι είναι δηλαδή μικρός και ότι ανήκει στις πόλεις του Ιούδα. Ακόμα, ότι το πρόσωπο που θα γεννιόταν εκεί είναι για το Θεό πρόσωπο εξέχον”, γιατί λέγει «θα γεννηθεί για τη δική μου δόξα». “Πέρα απ’ αυτό θα αναδεικνυόταν «Ηγήτορας» μέσα στον Ισραήλ. Αλλά, και κάτι πιο μεγάλο και πιο σπουδαίο. Το προφητευόμενο πρόσωπο, θα ήταν μεν από τη γέννησή του άνθρωπος, αλλά θα διέφερε ριζικά από τους άλλους θνητούς, επειδή πριν από τη γέννησή του προϋπήρχε αιώνια” (17). Αυτό σημαίνει η πρόταση της προφητείας: «η έξοδος του είναι απ’ αρχής αιώνος». Η έξοδος του παιδιού της Βηθλεέμ, δηλ. η ανατολή του, η εμφάνισή του, χάνεται στην αιωνιότητα. Το χωρίο αυτό αναφέρεται στην προαιώνια ύπαρξη του Μεσσία ως Θεού (18).

Όσο περνούσαν τα χρόνια, ο Θεός φανέρωνε με τους προφήτες του όλο και πιο καθαρά τα χαρακτηριστικά εκείνου, που επρόκειτο να έρθει για να τους λυτρώσει. Πριν απ’ το Μεσσία, προαναγγέλλει ο προφήτης **ΜΑΛΑΧΙΑΣ**, θα εμφανιστεί ο αγγελιοφόρος του, σκοπός του οποίου θα είναι να προετοιμάσει το δρόμο για τη θεία εξ ουρανού κατάβαση του Χριστού του Θεού: **«Νά, εγώ στέλνω τον αγγελιοφόρο μου, λέει ο Θεός, για να προετοιμάσει το δρόμο πριν από μένα. Θα είναι μια φωνή, που θα ακουστεί στην έρημο: Ετοιμάστε την οδό του Κυρίου, κάνετε ίσιους τους δρόμους του Θεού μας»**. (Μιχαίας 3,1-Ησαΐας 40,3).

Το περιεχόμενο της προφητείας αυτής είναι θαυμαστό, διότι εξαγγέλλει: “α) Την προετοιμασία του λαού να δεχτεί το Μεσσία. β) Ότι ο Μεσσίας θα ερχόταν και θα δρούσε μέσα σε ένα συγκεκριμένο λαό, τον Ισραήλ. γ) Η προετοιμασία του θα γινόταν από ένα και όχι πολλά πρόσωπα, δ) Ο Μεσσίας θα ερχόταν για να σώσει το λαό από τις αμαρτίες του και ε) και σπουδαιότερο: Το ερχόμενο πρόσωπο εξισώνεται με το Θεό Γιαχβέ της Παλαιάς Διαθήκης. Είναι ο ίδιος, που πρόκειται να έρθει, γιατί λέγει: «Εγώ στέλνω τον άγγελό μου και θα προετοιμάσει το δρόμο πριν από ΜΕΝΑ»” (19). Η συνείδηση της Εκκλησίας αναγνωρίζει στο πρόσωπο του μεγαλύτερου προφήτη της ιστορίας, του Ιω. του Βαπτιστή, τον ουρανόσταλτο αγγελιοφόρο, που κατέδειξε στους συγχρόνους του τον Χριστό, ως Υιό του Θεού.

Ο "τύπος του Μεσσία", **ΔΑΝΙΗΛ**, γεννήθηκε στην Παλαιστίνη από βασιλική οικογένεια και έδρασε στη Βαβυλώνα από το 605 μέχρι το 535 πΧ., οπότε και απέθανε. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Ναβουχοδονόσορα, του Βαλτάσαρ, του Δαρείου και του Κύρου ερμήνευσε όνειρα και μυστηριώδεις γραφές, διασώθηκε με θαυματουργικό τρόπο απ' το μαρτύριο και αναδείχτηκε χαρισματώχος άρχοντας, βοηθός και ενισχυτής της πατρώας πίστης των συντρόφων του Ιουδαίων.

Στον πρώτο χρόνο του Βαλτάσαρ, βασιλιά της Βαβυλωνίας, είδε ο Δανιήλ ένα όνειρο. Μεταξύ άλλων, ο Δανιήλ αναφέρει και τα ακόλουθα: **«Έβλεπα με προσοχή στο όραμα της νύχτας και νά, ξαφνικά παρουσιάστηκε κάποιος να έρχεται πάνω στα σύννεφα του ουρανού, που έμοιαζε σαν υιός ανθρώπου. Προχώρησε μέχρι τον αιώνιο Θεό και πλησίασε κοντά του. Του δόθηκε εξουσία, τιμές και βασίλειο. Η εξουσία του είναι αιώνια, εξουσία που δεν θα καταργηθεί ποτέ και το βασίλειό του δεν θα καταστραφεί ποτέ»**. “Από τους αποστολικούς χρόνους, η Εκκλησία διέκρινε στη διήγηση αυτή την αναγγελία του Μεσσία. Εκείνο, όμως, το οποίο μας εντυπωσιάζει περισσότερο στο εδάφιο αυτό, είναι η υπόσχεση ενός αιώνιου και παγκόσμιου βασιλείου «που δεν θα καταστραφεί ποτέ»”. **Αιώνιο είναι το βασίλειο του Χριστού, το οποίο θεμελιώθηκε πάνω στις καρδιές των ανθρώπων και όχι πάνω στη δύναμη του κόσμου αυτού** (20).

Στην έρημο της Ιουδαίας, και συγκεκριμένα σε διάφορα σπήλαια της περιοχής του Κουμράν, στα βορειοδυτικά της Νεκράς Θάλασσας, ανακαλύφθηκαν τυχαία από ένα νεαρό βεδουΐνο -και στα επόμενα χρόνια (1947 - 1964) από τους επιστήμονες- πλήθος χειρογράφων. Η μεγάλη ιουδαϊκή μοναστική κοινότητα του Κουμράν έκρυψε μεταξύ του 66 και του 70 μΧ. με κάθε επιμέλεια τα χειρόγραφα αυτά, όσο η 10η Ρωμαϊκή Λεγεώνα προχωρούσε προς την Ιερουσαλήμ, δια της κοιλάδας του Ιορδάνη. Μπροστά στον επικείμενο, δηλαδή, κίνδυνο της καταστροφής, οι Ιουδαίοι μοναχοί φρόντισαν, ώστε να ασφαλίσουν τα κείμενα εκείνα, όσο το δυνατόν καλύτερα. Έτσι τα χειρόγραφα, χάρη και στο ξηρό κλίμα της περιοχής, την πλήρη έλλειψη υγρασίας και τις υψηλές θερμοκρασίες, διατηρήθηκαν σχεδόν επί δύο χιλιάδες χρόνια. Οι περγαμηνές που βρέθηκαν εκεί, σε έντεκα μικρά σπήλαια, χρονολογούνται από το 100 πΧ. ή και νωρίτερα. Έτσι αποτελούν, ουσιαστικά, τα αρχαιότερα μέχρι στιγμής σωζόμενα χειρόγραφα (21). Και, το σπουδαιότερο είναι ότι περιέχουν κείμενα όλων των βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης, τα οποία μάλιστα συμπίπτουν με τα βιβλία που χρησιμοποιούνται από τους σημερινούς χριστιανούς και Εβραίους (22). Αυτό αποδεικνύει πως τα κείμενα της Γραφής, έμειναν ουσιαστικά αμετάβλητα κατά τα τελευταία 2.000 χρόνια (23).

Ανάμεσα στους παπύρους, διασώζεται και η προφητεία των «εβδομήντα εβδομάδων», που τη βρίσκουμε στο ένατο κεφ. του βιβλίου του Δανιήλ. Είναι η εξής: **«Εβδομήντα εβδομάδες ορίστηκαν για το λαό σου και την άγια πόλη, για να παύσει η αδικία, για να σφραγιστεί η αμαρτία, για να ξεπλυθεί το κακό, για να επικρατήσει αιώνια δικαιοσύνη, για να επικυρωθεί το όραμα και ο προφήτης και να χριστεί ο Άγιος των Αγίων. Γνώρισε, λοιπόν, και κατάλαβε, ότι από την έκδοση του προστάγματος για να ανοικοδομηθεί η Ιερουσαλήμ, μέχρι του Χριστού του Ηγήτορα θα είναι επτά εβδομάδες, και εξήντα δύο εβδομάδες. Η πλατεία και το τείχος θα οικοδομηθεί ξανά, μάλιστα σε καιρούς στενοχώριας. Και μετά τις εξήντα δύο εβδομάδες, ο Χριστός θα εκκοπεί, όμως όχι για τον εαυτό του και ο λαός του ηγήτορα, ο οποίος θα έρθει, θα αφανίσει την πόλη και το αγιαστήριο»**.

Το σταμάτημα της αδικίας, το σφράγισμα της αμαρτίας, το ξέπλυμα του κακού, η επικράτηση της δικαιοσύνης, θα πραγματοποιηθούν όταν χριστεί ο Μεσσίας. Τότε

θα σταματήσουν οι οράσεις και οι προφητείες και θα χριστεί ο άγιος των αγίων. Όλα αυτά θα συμβούν μετά από «εβδομήντα εβδομάδες». Αυτή η μοναδική, σε ολόκληρη την Παλαιά Διαθήκη, ένδειξη, αναφέρεται, σύμφωνα με τη συνήθεια της Γραφής, όχι σε εβδομάδες ημερών, αλλά σε περιόδους επτά ετών. Συνεπώς, οι «εξήντα εννέα εβδομάδες», δηλ. 7 σύν 62 εβδομάδες ετών, που αναφέραμε, μέχρι την εμφάνιση στο προσκήνιο του Χριστού του Ηγήτορα, του Μεσσία, είναι εξήντα εννέα χρόνια επί επτά, συνολικά 483 χρόνια.

Για την έναρξη της χρονολόγησης, παρατίθεται από το προφητικό κείμενο μια συγκεκριμένη ιστορική αφετηρία. Η έκδοση ενός προστάγματος για την ανοικοδόμηση, εκ νέου, της Ιερουσαλήμ, μετά την επιστροφή των Ιουδαίων από την εξορία (Βαβυλώνιος αιχμαλωσία). Ποιο είναι, όμως, το διάταγμα αυτό;

Σε διάστημα ογδόντα ετών, μόνο τέσσερα τέτοια διατάγματα εκδόθηκαν. Το πρώτο από τον Κύρο το 536, και το τελευταίο από τον Αρταξέρξη το Μακρόχειρα κατά το εικοστό έτος της βασιλείας του, ήτοι το 455 πΧ. Το ότι, όμως, η ανοικοδόμηση ολόκληρης της Ιερουσαλήμ μαζί με τα τείχη της επετράπη μόνο δια του τελευταίου διατάγματος, μας πείθει ότι η χρονολογία αυτή και μόνη, δηλ. το έτος 455 πΧ. πρέπει να τεθεί ως βάση των εβδομήντα εβδομάδων (24). Συνεπώς οι 69 εβδομάδες, αρχόμενες από το έτος 455 πΧ. λήγουν στο έτος 28 μΧ. Η σύμπτωση φαίνεται εκπληκτική, εφόσον **το 28 μΧ. είναι περίπου η χρονολογία κατά την οποία ο Χριστός άρχισε τη δημόσια ζωή και δράση του**, κηρύττοντας το ευαγγέλιο της σωτηρίας.

Μετά τις 62 εβδομάδες, συνεχίζει όμως η προφητεία, και πριν από την 70η εβδομάδα, ο «Χριστός θα εκκοπεί», θα θανατωθεί, γεγονός, που **πραγματοποιήθηκε με το σταυρικό θάνατο του Κυρίου, το 32 με 33 μΧ.** Και ο θάνατος του Μεσσία, ξεκαθαρίζει η προφητεία, δεν θα ήταν για τον εαυτό του, αλλά για τους άλλους, για να γίνει εξιλέωση για την ανομία. Και όχι μόνο αυτό! Η προφητεία εκτός από το Χριστό τον Ηγήτορα, μιλάει και για έναν δεύτερο ηγήτορα, ο οποίος θα έρθει. Έπειτα από το θάνατο του Μεσσία, ο λαός του δεύτερου αυτού ηγήτορα, που εξυπακούεται ότι δεν θα είναι ο λαός Ισραήλ, αλλά ξένος προς τον Ισραήλ, θα έρθει να αφανίσει την πόλη και το αγιαστήριο. **Καθαρότατα προφητεύεται εδώ η καταστροφή της Ιερουσαλήμ από τον Ρωμαίο στρατηγό Τίτο, το 70 μΧ.,** που, όπως επισημαίνει η προφητεία με τη λέξη αφανισμός, δεν ήταν πραγματικά απλώς καταστροφή, αλλά ισοπέδωση και γκρέμισμα της Πόλης και του Ναού (25).

Η Παλαιά Διαθήκη, φυσικά, δεν αναφέρει μόνο τις προφητείες για τον ερχομό του Χριστού στη γη, αλλά **συνολικά 332 προφητείες** για γεγονότα της επίγειας ζωής του θεανθρώπου, που πραγματοποιήθηκαν με θαυμαστή ακρίβεια στο πρόσωπο και το έργο Του και οι οποίες αφήνουν τους απροκατάληπτους και έντιμους ερευνητές άφωνους, ενώ στους πιστούς προξενούν κατάπληξη και περισσή ευλάβεια, γιατί αναφέρονται στο Λόγο του Θεού, που ήταν με τον Πατέρα και πήρε σάρκα και ψυχή ανθρώπινη, για να στήσει τη σκηνή του ανάμεσά μας και μέσα στις καρδιές μας.

Αναφέρουμε, χαρακτηριστικά, τη θριαμβευτική είσοδο του Ιησού στα Ιεροσόλυμα,

που προαναγγέλλθηκε από τον προφήτη **ΖΑΧΑΡΙΑ**, με τα λόγια: **«Να χαίρεσαι, θυγατέρα Σιών, να διαλαλείς, θυγατέρα Ιερουσαλήμ: Νά, έρχεται σε σένα ο βασιλιάς σου, δίκαιος και σωτήρας, πράος, και καβάλα σ' ένα γαϊδουράκι»** (Ζαχ. 9,9). Ο ίδιος προφήτης προλέγει και την αμοιβή του Ιούδα για την προδοσία του: **«Όρισαν το μισθό μου τριάντα αργύρια», λέει η προφητεία.** (Ζαχ. 11).

Στον Ψαλμό 41 διαβάζουμε: **«Αυτός ο ίδιος ο άνθρωπος, μαζί με τον οποίο ζούσα ειρηνικά, στον οποίο ήλπισα, αυτός που έτρωγε ψωμί μαζί μου, σήκωσε την φτέρνα του εναντίον μου»**, και ακόμα ο Ζαχαρίας μας λέγει: **«Όταν κάποιος τον ρωτήσει: Τι είναι οι πληγές αυτές μέσα στα χέρια σου; Εκείνος θα απαντήσει: Είναι οι πληγές εκείνες, που πληγώθηκα μέσα στο σπίτι των φίλων μου»** (13,6). Είναι τόσο καθαρές οι προφητείες και συνέβησαν στη ζωή του Χριστού με τόση ακρίβεια, που νομίζει κανείς ότι διαβάζει τα Ευαγγέλια, στα χρόνια της Καινής Διαθήκης και όχι την Παλαιά Διαθήκη. Έτσι, ο Ιούδας, που έτρωγε ψωμί μαζί με το Χριστό, τον πρόδωσε, και οι πληγές μέσα στα χέρια προέρχονται από τα καρφιά και προξενήθηκαν από τους φίλους του Χριστού, δηλ. τους συμπατριώτες του Ιουδαίου, που τον παρέδωσαν για να σταυρωθεί.

Στον Ψαλμό 21, ο προφήτης και βασιλιάς Δαβίδ λέγει: **«Διαμοιράστηκαν μεταξύ τους τα ιμάτιά μου και στον ιματισμό μου έβαλαν κλήρο»**. Κατάπληξη προξενεί η, 11 αιώνες πριν την εκπλήρωσή της, προφητεία αυτή, που δεν εφαρμόστηκε φυσικά ούτε στο Δαβίδ, ούτε σε κάποιον άλλο επίσημο της εποχής του, αλλά εφαρμόστηκε από τους στρατιώτες και σταυρωτές του Ιησού, κάτω από το Σταυρό του. “Πρώτα γιατί ξεχωρίζονται τα ρούχα του Μεσσία σε εσωτερικό ρουχισμό (ιμάτια) και σε εξωτερικό επένδυμα (ιματισμός). Έπειτα, τα εσωτερικά ιμάτιά του θα τα μοιράζονταν, ενώ για το ένα, τον εξωτερικό χιτώνα, δεν μπορούσαν να κάνουν το ίδιο, να τον χαλάσουν δηλαδή, γι' αυτό και θα έριχναν κλήρο, για το ποιος θα τον έπαιρνε. Τέλος, οι εκτελεστές της θανατικής καταδίκης θα έπρεπε να' ναι πολλοί, αφού θα γινόταν μοιρασιά, και θα έπρεπε ακόμα να ήταν συνηθισμένοι από τη λεία αντικειμένων των καταδίκων, άρα θα έπρεπε να' ναι στρατιώτες, και μάλιστα ξένης χώρας” (26).

Αλλά και ο Ψαλμός 15 περιγράφει την ανάσταση του Ιησού, με τα λόγια: **«Δεν θα εγκαταλείψεις την ψυχή μου στον άδη, ούτε θα αφήσεις τον άγιόν σου να γνωρίσει τη σωματική αποσύνθεση»**. Ο Δαβίδ, φυσικά, καθόλου δεν ήταν ανόητος για να πιστεύει ότι δεν θα πέθαινε ποτέ, αλλά αναφέρεται στην ταφή και ανάσταση του Κυρίου, του οποίου το σώμα, τις τρεις ημέρες του θανάτου του, ως αδιάσπαστα ενωμένο με τη θεότητά του, δεν γνώρισε πτωματική αποσύνθεση.

Στο χριστολογικό Ψαλμό 109 ο Δαβίδ αναφωνεί: **«Είπε ο Κύριος στον Κύριο μου: Κάθησε στα δεξιά μου, μέχρι να κάνω τους εχθρούς σου χαλάκι για τα πόδια σου»**. Ωστε, ο Δαβίδ, αν και είναι βασιλιάς, έχει εξουσιαστές και κυρίους, που συνεργάζονται μεταξύ τους; Όχι βέβαια. Ιστορικά ουδέποτε έγινε κάτι τέτοιο στη ζωή του Δαβίδ. Αλλά η προφητεία εμφανίζει στο προσκήνιο τα δύο πρόσωπα της Αγίας Τριάδας, εκ των οποίων ο Πατέρας απευθυνόμενος προς τον Υιόν Του, μετά την ανάληψή του, του ζητά να καθήσει στα δεξιά του, μέχρι να υποτάξει τις εχθρικές ορατές και άορατες δυνάμεις, στη δύναμή του.

Ακόμη, ο βασιλιάς Δαβίδ προλέγει κατά παραχώρηση Θεού: **«κάρφωσαν τα χέρια μου και τα πόδια μου, εμέτρησαν όλα τα οστά μου»** (Ψλμ. 21). Ποτέ όμως ο ίδιος ο Δαβίδ δεν σταυρώθηκε. Ούτε υπήρχε στην εποχή του η ποινή της σταυρώσεως. Εμφανέστατα, προφητεύει τη Σταύρωση του Ιησού.

Μια άλλη προφητεία, εξάλλου, του προφήτη Ζαχαρία αφορά το σταυρικό θάνατο του Εκλεκτού: **«Θα επιβλέψουν, λέγει, σε μένα, τον οποίον εκέντησαν»**. Θα ατενίσουν, δηλαδή, εμένα, που λόγχισαν πάνω στο Σταυρό. Ας θυμηθούμε το Ρωμαίο στρατιώτη, που λόγχισε την πλευρά του Ιησού, απ' την οποία έτρεξε αίμα και νερό. Και τέλος, **«κόκκαλό Του δεν θα σπάσετε»**, αναφέρεται στο βιβλίο της Εξόδου (κεφ. 12). Πράγματι, ενώ οι στρατιώτες έσπασαν τα οστά των μηρών των δύο άλλων κακούργων πάνω στο Σταυρό, για να επιφέρουν γρηγορότερο θάνατο, τον Ιησού δεν τον άγγιξαν, γιατί είχε ήδη εκπνεύσει (27).

Οι σελίδες της Π.Δ., όπως είδαμε, μιλούν καθαρά για την αναμονή του Μεσσία. Ερευνώντας όμως τους μύθους, τα θρησκευτικά και γενικότερα τα φιλολογικά κείμενα και των άλλων λαών, βρίσκουμε να υπάρχει και εκεί, σποραδικά, η ίδια ελπίδα. Φιλόσοφοι, ποιητές, ιδρυτές θρησκειών σε Ανατολή και Δύση, αιώνες πριν την έλευση του Χριστού, μίλησαν για τον ερχομό στον κόσμο ενός Λυτρωτή. Περιέγραψαν τη ζωή και το έργο του κατά τέτοιο τρόπο, που πολλές φορές οι περιγραφές τους θυμίζουν αντίστοιχες προφητείες της Π. Διαθήκης. Ας δούμε, όμως, ενδεικτικά, για μια σφαιρικότερη ενημέρωση στο σπουδαιότατο αυτό κεφάλαιο των προφητειών, τις αντίστοιχες δύο, έμμεσες, προφητείες από τον Ελληνικό χώρο, του **Πλάτωνα και του Αισχύλου**.

Ο **Πλάτωνας**, στην Πολιτεία του, περιγράφει κάποιον Δίκαιο με τα παρακάτω λόγια: «Πρέπει ν' απογυμνωθεί από όλα, εκτός από τη δικαιοσύνη... Χωρίς καθόλου ν' αδικεί, θα θεωρείται ότι είναι ο μεγαλύτερος άδικος, ώστε να δοκιμαστεί η δικαιοσύνη του.... Θα μείνει, όμως, σταθερός μέχρι το θάνατό του, θεωρούμενος άδικος σ' όλη του τη ζωή, αν και είναι δίκαιος... **Θα μαστιγωθεί, θα βασανιστεί, και πεθαίνοντας, αφού υποστεί όλα τα κακά, θα καρφωθεί πάνω σε ξύλο»** (Πλατ. Πολιτεία Β').

Στον **Προμηθέα Δεσμώτη** του Αισχύλου, έχουμε την πρόρρηση ότι ο Προμηθέας, που, ένεκα της ύβρης που διέπραξε προς τον Δία, δέθηκε στον Καύκασο και υπέφερε δίκαια, θα λυτρωθεί μόνο από ουράνιο πρόσωπο, που θα είναι μάλιστα υιός Θεού και θα έχει γεννηθεί με υπερφυσικό τρόπο. Αυτός θα εξαλείψει τη δύναμη και την εξουσία των ειδωλολατρικών θεοτήτων. Και με τη θέλησή του θα κατέβει στα ομιχλώδη σκοτάδια του αποκρουστικού Άδη, για να γίνει **εξιλαστήριο θύμα, προς απολύτρωση του δεμένου, για τις αμαρτίες του, ανθρώπου** (28).

Τα παραπάνω κείμενα των Ελλήνων σοφών, οι χριστιανοί, από πολύ νωρίς, τα θεώρησαν ότι αναφέρονται στο πρόσωπο του Μεσσία. Όταν λοιπόν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, οι προρρήσεις και τα οράματα των προφητών, ο πόθος των δικαίων, εκπληρώθηκαν στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Με τον ερχομό του άνοιξε και πάλι την κλεισμένη θύρα του Παραδείσου και έδωσε στον καθένα τη δυνατότητα να γίνει πολίτης του καινούργιου κόσμου, μέλος της Βασιλείας του

Θεού.

Στο δεύτερο κεφάλαιο του Ματθαίου, διαβάζουμε: **«Αφού γεννήθηκε ο Ιησούς στη Βηθλεέμ της Ιουδαίας, τον καιρό του βασιλιά Ηρώδη, έφτασαν από τα ανατολικά της Ιερουσαλήμ οι μάγοι, λέγοντας: «πού γεννήθηκε ο βασιλιάς των Ιουδαίων; Είδαμε το άστρο του στην ανατολή και ήρθαμε να τον προσκυνήσουμε».** Στο σημείο αυτό εκπληρώνεται η προφητεία του Ησαΐα, που λέγει: **«Πλήθος καμήλων θα σε σκεπάσει, όλοι από τη Σεβά θα έρθουν, χρυσάφι και λίβανο θα φέρουν και θα ευαγγελίζονται τους επαίνους του Κυρίου»** (Ησαΐας 60). Ποιοι ήσαν, στ' αλήθεια, οι Μάγοι και τι ήταν το άστρο της Βηθλεέμ;

Κατά την παράδοση, οι Μάγοι προέρχονταν από την Αραβία. Η λέξη "Μάγοι" εδήλωνε τους σοφούς και τους ιερείς των Μήδων, Περσών, Χαλδαίων και Βαβυλωνίων. Ήταν αστρονόμοι και αστρολόγοι συνάμα, αφού άλλωστε οι ανατολικοί λαοί στα χρόνια εκείνα δεν διέκριναν την αστρονομία από την αστρολογία, διάκριση την οποίαν καθιέρωσαν πρώτοι οι αρχαίοι Έλληνες από τον 6ο έως τον 2ο αι π.Χ., διαχωρίζοντας την πραγματική επιστήμη της αστρονομίας από την "μαντική τέχνη" της αστρολογίας και πρώτοι αυτοί άρχισαν να μελετούν τους αστέρες για να ανακαλύψουν σύμφωνα με ποιους νόμους κυβερνώνται (29). Η **αστρολογία** παρέμεινε, σε όλα τα χρόνια της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά και μέχρι σήμερα, μια ξεχωριστή ειδωλολατρική θρησκεία και μια απόκρυφη μελλοντολογική ενασχόληση με τον ουράνιο κόσμο, που ερχόταν πάντα σε αντίθεση με την αποκάλυψη του Θεού στο λαό του. Αναζητούσε το πεπρωμένο στις κινήσεις και τα χαρακτηριστικά των αστερών. Και είναι φοβερές, σε πολλά σημεία των βιβλίων της Π.Δ., οι προειδοποιήσεις του Θεού κατά των αστρολόγων. Το συμπέρασμα είναι πως η αστρολογία και οι οπαδοί της βρίσκονται ακόμα στο πρωτόγονο και παμπάλαιο στάδιο της μαγείας και του πανθεισμού, που λάτρευαν ό,τι δεν μπορούσαν να εξηγήσουν στον ήλιο, στα άστρα και στη σελήνη, ως μυστήριο. Σημαντική συμβολή του Ιουδαϊσμού και του Χριστιανισμού, στη συνέχεια, υπήρξε η απομυθοποίηση της φύσης των ουρανίων σωμάτων και η αντιμετώπισή τους ως αψύχων υλικών. Η ζωή μας, για τις δύο αυτές εξ αποκαλύψεως θρησκείες, εξαρτάται όχι από τα ζώδια και τους αστερισμούς, αλλά από την Πρόνοια και την αγάπη του Θεού αφ' ενός, και από τον προσωπικό μας αγώνα αφ' ετέρου. Γι' αυτό και η προσκύνηση των τριών σοφών εξ Αραβίας δείχνει την άφατη φιλανθρωπία του Θεού για τη σωτηρία του εθνικού και ειδωλολατρικού κόσμου, τον οποίον κάλεσε ο θεάνθρωπος λυτρωτής σε μετάνοια δι' εκπροσώπων του, δηλ. των Μάγων, που μπορεί άλλωστε να είχαν προσωπικά ασπαστεί την Ιουδαϊκή πίστη (30).

Πραγματικά, είναι πιθανό οι μάγοι να ήλθαν σε επαφή με τις Ιουδαϊκές περί Μεσσίου παραδόσεις από τα χρόνια ήδη της αιχμαλωσίας των Ιουδαίων, οι οποίοι απλώθηκαν σε όλες τις χώρες της Ανατολής. Ας μην ξεχνάμε ότι ο πόθος της λύτρωσης δι' ενός εκλεκτού απεσταλμένου του Θεού ήταν πανανθρωπίνως αποδεκτός και, όπως φαίνεται από την ευαγγελική διήγηση, τον είχαν ενστερνιστεί και οι Μάγοι, που ήσαν κατεξοχήν θεοσεβείς άνθρωποι. Άλλωστε, στο ευαγγέλιο γίνεται λόγος, κατ' επανάληψη, για ένα και μοναδικό αστέρι, πράγμα που συμφωνεί και με τις προφητείες των Ιουδαίων για τον αναμενόμενο Εκλεκτό Μεσσιακό

Βασιλέα τους (Αριθμοί 24,17).

Συμβολίζει, λοιπόν, το άστρο της γέννησης το υπερκόσμιο φως της Θεότητας του Χριστού. Ο ίδιος ο Κύριος λέγει: **"Εγώ ειμι ο αστηρ ο λαμπρος ο πρωϊνος"** (Αποκ. 22,16). Σχεδόν όλοι οι Πατέρες της Εκκλησίας και οι εκκλησιαστικοί συγγραφείς, δέχονται ότι ο αστέρας αυτός δεν εξηγείται με φυσικό τρόπο, αλλά πρόκειται για θαυμαστό "φωταγωγό, ξένο, παράδοξο, ασυνήθη, μεταφυσικό" φαινόμενο (31), διότι το άστρο της Βηθλεέμ, όπως παρουσιάζεται από τη Γραφή, βάδιζε και σταματούσε σύμφωνα με τη δική του επιθυμία, κατέδειξε συγκεκριμένο σημείο, τη φάτνη, φωτίζοντας μόνο εκεί και όχι όλη την οικουμένη, όπως κάνει ένας φυσιολογικός αστέρας, έλαμπε το καταμεσήμερο και όχι μόνο τη νύχτα, φαινόταν και πάλι κρυβόταν, σαν να είχε δύναμη λογικότατη, που κατέδειξε την ένωση ουρανού και γης στο όνομα του Υιού του Θεού (32)

Θαυμάσιο χαρακτηριστικό της ζωής του Ιησού, απ' το οποίο φαίνεται εξάλλου η θεότητά του, είναι η επαλήθευση στο πρόσωπό του, του συνόλου των συγκεκριμένων για τη ζωή και τη δράση του προφητειών. Είναι βέβαιο, ότι οι προφήτες έζησαν ολόκληρες εκατονταετίες προ Χριστού. Και έχει αποδειχτεί επιστημονικά η αρχαιότητα των βιβλίων της Π.Δ. (33). Εάν ένας και μόνο άνθρωπος, έλεγε ο Πασκάλ, είχε συντάξει βιβλίο προφητειών, και ο Ιησούς είχε έλθει σύμφωνα με τις προφητείες αυτές, θα ήταν πράγματι δύναμη μεγάλη εκ Θεού. Αλλά εδώ υπάρχει κάτι πολύ περισσότερο. Πρόκειται για σειρά ανθρώπων, που ο ένας εμφανιζόταν μετά τον άλλο κατά τη διάρκεια χιλιετηρίδων για να προφητεύσουν την έλευση του Χριστού. Πώς, λοιπόν, θα ήταν δυνατόν οι, σε διαφορετικούς καιρούς και από διαφορετικά πρόσωπα, εξαγγελθείσες προφητείες να συμφωνήσουν όλες κατά τυφή σύμπτωση ως προς τα περιστατικά της ζωής ενός και μόνου προσώπου; (34). Είναι προφανές ότι το γεγονός αυτό είναι έργο θεοπνευστίας, έργο Θεού, που θέλησε να διαγράψει στους ανθρώπους το σχέδιο της σωτηρίας με τέτοια ποικιλία μέσων και χρωματισμών, ώστε η από τις προφητείες προκύπτουσα θαυμάσια συμφωνία να μην μπορεί να αποδοθεί στην τύχη, αλλά στην ενέργεια του Θεού (35).

"Πάντως, μέχρι σήμερα, κανείς δεν κατάφερε να ανακαλύψει κάποιον άνθρωπο στον πλανήτη μας, που θα μπορούσε, αντί του Χριστού, να θεωρηθεί ο Μεσσίας. Ακόμα και οι πιο σκληροί πολέμιοι του Ευαγγελίου δεν το κατάφεραν" (36).

Ο Χριστός, όμως, δεν προαναγγέλθηκε μόνο από τους προφήτες, αλλά προφήτευσε και ο ίδιος. Ο Ιησούς κατέχει στα χέρια του τα κλειδιά του χρόνου. Βλέπει εξ αποστάσεως, διακρίνει τα απόκρυφα, διαβάζει τις καρδιές των ανθρώπων και έχει γενικά τη διορατικότητα του προφήτη. Ο Σωτήρας προλέγει την προδοσία του Ιούδα, την άρνηση του Πέτρου, την εκ μέρους των μαθητών του εγκατάλειψη, τα παθήματα, τον θάνατο και την ανάστασή του, την επιφοίτηση του Αγ. Πνεύματος στους αποστόλους του και τους διωγμούς, τους οποίους αυτοί θα υποστούν (37).

Χαρακτηριστική είναι, επίσης, η προφητεία του Κυρίου για το θρίαμβο της Εκκλησίας, την οποία δεν θα καταφέρουν οι αντίθετες δυνάμεις να υποτάξουν· μια αλήθεια, που πιστοποιείται από τη διαχρονική, επί 2.000 χρόνια, συνέχειά της μέχρι

σήμερα, και η προφητεία του Χριστού για την ερήμωση και καταστροφή της Ιερουσαλήμ, που κατά γράμμα έγινε πραγματικότητα από τον Ρωμαίο στρατηγό Τίτο, ο οποίος το 70 μΧ. την κατέστρεψε εκ θεμελίων. Οι προηγούμενες, λοιπόν, προφητείες, σε συνδυασμό με την υπέροχη και ασύγκριτη διδασκαλία του, τη μοναδική αναμαρτησία του, το άπειρο πλήθος και την ποικιλία των θαυμάτων και θεραπειών του, και το ασύλληπτο γεγονός της ανάστασής του, καταδεικνύει όχι ότι ήταν ένας ηθικός και άγιος άνθρωπος, αλλά ότι ήταν ο Θεός ο ίδιος ενσαρκωμένος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στις προηγούμενες σελίδες του μικρού αυτού πονήματος, αναφερθήκαμε συνοπτικά στις σημαντικότερες προφητείες από την Παλαιά Διαθήκη, που αφορούν στην, από καταβολής κόσμου σχεδιασθείσα από τη θεία Πρόνοια, έλευση του Θεού ως ανθρώπου στη γη, για τη σωτηρία του σύμπαντος κόσμου.

Η βαθύτερη όμως προσέγγιση των προφητειών και η εσωτερική κατανόηση του μηνύματος, που θέλουν να μεταδώσουν σε κάθε γενιά, για την τελειοποίηση και θέωση των ανθρώπων, δεν συλλαμβάνεται διανοητικά. Είναι καρπός λειτουργικής βίωσης του μυστηρίου της ενσάρκου Οικονομίας, η οποία εξελικτικά εκδιπλώνεται στα έκπληκτα μάτια του πιστού, όσο αυτός περπατά μέσα από το τριπλό μονοπάτι των, μοναδικής αξίας, αρετών: της ΑΛΗΘΕΙΑΣ, της ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ και της ΑΓΑΠΗΣ. Αυτές οι τρεις, άλλωστε, είναι οι πιο μεγάλες δυνάμεις του κόσμου και αποτελούν πανίσχυρη ασπίδα προστασίας των, υιοθετημένων με το αίμα του άμωμου αρνίου Ιησού, παιδιών του ουράνιου πατέρα.

Έχουμε την **αλήθεια**, όταν πιστεύουμε στον Τριαδικό Θεό και όταν ζούμε την πίστη μας έμπρακτα, όταν κάνουμε το θέλημα του Θεού. Άλλωστε, ο Χριστός προειδοποιεί: «Δεν θα σωθεί όποιος μου φωνάζει «Κύριε, Κύριε», αλλά όποιος κάνει το θέλημα του επουράνιου Πατέρα μου»

Έχουμε τη **μετάνοια**, όταν συγχωρούμε τους άλλους και όταν εμείς οι ίδιοι, ενώπιον του ιερέα, ζητούμε συγνώμη από το Θεό για τα παραπτώματά μας.

Έχουμε την **αγάπη**, όταν βρισκόμαστε κοντά σε κάθε πονεμένο και αναγκεμένο άνθρωπο, θεωρώντας τον ως αδελφό.

Ο Μεσσίας Χριστός ήρθε στη ματωμένη γη από αγάπη για τον άνθρωπο. Δεν ήταν υποχρεωμένος να γίνει άνθρωπος, αλλά το έκανε εκούσια, ταπεινώθηκε με τη θέλησή του και έφτασε μάλιστα μέχρι θανάτου σταυρικού, για να μας τραβήξει από τον κατήφορο και να μας ενώσει με τον εαυτόν του. Αυτήν την κορυφαία αρετή της αγάπης ας αυξήσουμε όλοι μέσα μας και ας την εξασκούμε πάντοτε. Γιατί, αν κάποιος νομίζει ότι σε όλα είναι τέλειος και στην αγάπη υστερεί, σε τίποτε δυστυχώς δεν είναι τέλειος.

Εξάλλου, ο σκοπός της χριστιανικής ζωής είναι να γεννηθεί στην καρδιά μας ο Μεσσίας Χριστός, να γίνει η καρδιά μας τόσο πλατιά, που να χωρά τον κόσμο όλο

με τα βάσανά του, τις λύπες του, αλλά και τις χαρές του. Και θα πρέπει οι χριστιανοί να έχουμε κάθε μέρα Χριστούγεννα, για να επικρατήσει η ειρήνη του Θεού σ' όλη τη γη, που τόσο πολύ την έχει ανάγκη η ταραγμένη από πολέμους, εσωτερικούς και εξωτερικούς, εποχή μας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. «Υπόθεση Ιησούς», Vittorio Messori, Πορεία Πνευματική, Αθ. 1980, σελ. 15
2. Απολογητικά Μελέται Ε', Παν. Τρεμπέλα, εκδ. «Ο Σωτήρ», Αθ. Απρίλιος 1994, σελ. 7
3. "Υπόθεση Ιησούς", σελ. 15
4. "Παγκόσμιος Ιστορία Πολιτισμού", Durant
5. "Υπόθεση Ιησούς", σελ. 17
6. «Ιστορία της εποχής της Καινής Διαθήκης», Λεωνίδου Φιλιππίδου, Αθ. 1958, σελ. 843,844
7. "Υπόθεση Ιησούς", σελ.59
8. Απολογητικά Μελέται Ε', σελ. 410
9. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», Σπύρου Φίλου, εκδ. Πέργαμος, Αθ. 1990, σελ. 38-44
10. «Περιπατούντες εν αληθεία», Μιχ. Γ. Χούλη, Σύρος 1997, σελ. 62
11. «Υπόθεση Ιησούς», σελ. 95
12. «Περιπατούντες εν αληθεία», σελ. 33 & 61
13. «Ο Χριστός και ο καινούριος κόσμος του Θεού», Νικ. Νευράκη, Αθ. 1989, σελ. 51
14. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ. 35,36
15. «Υπόθεση Ιησούς», σελ.79,80
16. "Υπόμνημα εις το βιβλίο του Μιχαίου", Νικ. Παπαδοπούλου, σελίδα 103
17. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ 45,46

18. “Υπόμνημα εις το βιβλίο του Μιχαίου”, σελ. 147, κεφ. 5,1
 19. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ. 58
 20. «Υπόθεση Ιησούς», σελ. 62,63
 21. «Αρχαιολογία και Αγία Γραφή», Νικ. Π. Βασιλειάδη, εκδ. «Ο Σωτήρ», αθ. 1996, σελ. 289,290
 22. «Υπόθεση Ιησούς», σελ. 102
 23. «Υπόθεση Ιησούς», σελ. 292
 24. “Απολογητικά Μελέται Ε’”, σελ. 420
 25. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ. 180,201
 26. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ. 90
 27. «Περιπατούντες εν αληθεία», σελ. 66
 28. “Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια”, λήμμα “Χριστός Ιησούς”
 29. “Το άστρο της Βηθλεέμ και η Επιστήμη”, Δημ. Κωτσάκη, εκδ. Ζωή, Αθ. 1984, σελ. 21
 30. “Η Ψευδώνυμος Γνώσις”, Μιχαήλ Γ. Χούλη, εκδ. Στερέωμα, κεφ. “Αστρολογία, Θεσσαλονίκη 1998
 31. Περιοδικό “Εκκλησία”, έτος 1960, σελ. 479
 32. “Ομιλία ΣΤ’ εις το κατά Ματθαίον”, Ιωάννου Χρυσοστόμου
 33. “Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια”, λήμμα “Χριστός Ιησούς”, σελ. 282
 34. “Απολογητικά Μελέται Ε’”, σελ. 429
 35. “Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια”, λήμμα “Χριστός Ιησούς”, σελ. 282
 36. «Το μόνιμο θαύμα, Οι προφητείες της Βίβλου», σελ. 26
- “Απολογητικά Μελέται Ε’”, σελ. 430